

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Filozófiai Intézet
1.4 Szakterület	Filozófia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Filozófia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Esz­tétika						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					27
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					1
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	70 konv.				
3.8 A félév össz-óraszama	126 konv.				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Előfeltevések, elvek, értékek, gondolkodásmódok és alkalmazásmódok, tehát a filozófia alapjainak elméleti és történeti azonosítása és ezek megfelelő használata • Általános filozófiai és esztétikai tematikák, gondolatok és problémák megfogalmazása és elhelyezése • Bizonyos megoldások és következtetési formák gyenge és erős pontjainak megjelölése a kritikai gondolkodás segítségével és alternatív megoldások keresése • Bizonyos emberközi és kultúraközi problémák azonosítása, elemzése és megoldása
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Közepes nehézségű problémahelyzetek realista, illetve mind elméleti, mind gyakorlati érveléssel való kezelése, hatékony megoldásuk érdekében

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Az esztétikai gondolkodásmód alapjainak szisztematikus és történeti megvilágítása, az esztétikai alapfogalmak megfelelő használata
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Az esztétika történetében fellelhető gondolkodásmódok és rendszerek bemutatása, a kialakult esztétikai alapfogalmak (esztétikai tapasztalat, ízlés, ítélerő, műalkotás, szerző, befogadás) és esztétikai érték kategóriák (szép, fenséges, tragikum stb.) megvilágítása és értelmezése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés az esztétikába. Az esztétikai gondolkodás kialakulása és mibenléte	Beszélgetéssel ötvözött előadás	
2. Az esztétikai tárgy sajátossága. Szemlélet és jelentésség	Beszélgetéssel ötvözött előadás	
3. A műalkotás jellemzői. Ontológiai kérdések: a műalkotások és a tárgyak világa	Szemléltetéssel ötvözött előadás	
4. A művészet mint narratív modell.	Szemléltetéssel ötvözött előadás	
5. A történet és a szüzsé felépítésének jellemzői	Szemléltetéssel ötvözött előadás	
6. Az esztétikai ízlés és kritériumai	Beszélgetéssel ötvözött előadás	
7. Az esztétikai tapasztalat kérdése	Beszélgetéssel ötvözött előadás	
8. A spontán sematizáció és a produktív képzelőerő elve	Beszélgetéssel ötvözött előadás	
9. Az ítélerő működése	Szemléltetéssel ötvözött előadás	
10. Értékkategóriák: mi a szépség?	Szemléltetéssel ötvözött előadás	

11. Értékkategóriák: mi a fenséges?	Szemléltetéssel ötvözött előadás	
12. A művészet átértékelése az érzékiség szférájában	Beszélgetéssel ötvözött előadás	
13. A művészet mint létköltés	Beszélgetéssel ötvözött előadás	
14. Az alapvető fogalmak és ismeretek összefoglalása	Beszélgetéssel ötvözött előadás	

Könyvészet

Almási Miklós: *Anti-esztétika*. Helikon. Budapest, 2003.

Arisztotelész: *Poétika*. PannonKlett, Budapest, 1997.

Blanchot, Maurice: A műalkotás jellemzői. In: Uő. *Az irodalmi tér*, Kijárat, 2005. 184-195.

Heidegger, Martin: *A műalkotás eredete*. Európa. Budapest, 1988.

Horváth Gizella: *Túlélőkészlet az esztétikához*. Egyetemi Műhely–Partium, 2012

Hume, David: A jó ízlésről. In: Hume összes esszéi I. Atlantisz, 1992. 222-244.

Kant, Immanuel: *Az ítélőerő kritikája* (ford. Papp Zoltán), Ictus, 1997. 14–74; 117–158; 162–187

Nietzsche, Friedrich: A művész és a művészet. In: *Az értékek átértékelése*. Holnap, 1994. 139-156.

Nietzsche, Friedrich: *A tragédia születése*. Kriterion-Polis, Bukarest, 1994.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumi tevékenység megbeszélése és leosztása		
2. A szép metafizikája Platónnál.	Szövegértelmezés és vita	
3. A művészet mint utánzás elve	Szövegértelmezés és vita	
4. A mimészis és katharszis kérdése Arisztotelésznél	Szövegértelmezés és vita	
5. A dráma elemei és felépítése	Szövegértelmezés és vita	
6. A festészet és költészet vitája.	Szövegértelmezés és vita	
7. A művészetek tér- és időbeli dialektikája	Szövegértelmezés és vita	
8. A szépség analitikája Kantnál	Szövegértelmezés és vita	
9. A matematikai és a dinamikai fenséges	Szövegértelmezés és vita	
10. A művészetfilozófia megalapozása Hegelnél	Szövegértelmezés és vita	
11. A művészet formái és azok felosztása	Szövegértelmezés és vita	
12. A művészet történetiségének kérdése	Szövegértelmezés és vita	
13. A művészet átértékelése Nietzschénél	Szövegértelmezés és vita	
14. A szemináriumi tevékenység kiértékelése		

Könyvészet

Platón: *Phaidrosz, A nagyobbik Hippias, Ión, Állam VII., X*. In: Összes művei. Gondolat, Bp.1984

Arisztotelész: *Poétika*. PannonKlett, Budapest, 1997.

Leonardo da Vinci: *Értekezés a festészetéről*. Részlet in: *Esztétikai olvasókönyv*. Polis, 1999. 96–105.

Lessing: *Laokoón* in: *Esztétikai olvasókönyv*. Polis, 1999. 157–184

Kant: *Az ítélőerő kritikája* (ford. Papp Zoltán), Ictus, 1997. (A szép analitikája, A fenséges analitikája)

Hegel: *Esztétikai előadások I.*, Akadémiai, Bp. 1980. 3-69., 70-92.

Vattimo, Gianni: *A művészet halála vagy alkonya*, in: *Az esztétika vége - avagy se vége, se hossza* (válogatta Bacsó Béla), Ikon, ELTE Esztétikai Tanszék, Bp. 1995. 13-26.

Nietzsche, Friedrich: *A nem-morálisan felfogott igazságról és hazugságról*, in: *Athenaeum* (A francia Nietzsche-recepció) 1992 I/3. füzet, 3-15.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy elsajátítása segítséget biztosít a hallgatónak műelemzések és a művészet jelenségeihez kapcsolódó elemzések, tanulmányok elkészítéséhez és azok publikálásához a következő folyóiratokban: *Többllet, Korunk, Erdélyi Múzeum*

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	az előadások és a kötelező könyvészet anyagának ismerete	Szóbeli felmérés a hallgató által húzott tétel alapján	40%
	szövegértelmezési képesség	Szóbeli felmérés a hallgató által húzott szövegrészlet alapján	30%
10.5 Szeminárium / Labor	szemináriumi referátumok bemutatása	Folyamatos felmérés	20%
	hozzászólás a felvetett témákhoz	Folyamatos felmérés	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Legalább 70 %-os jelenlét az órákon • a megbeszéltek szakirodalom minimális ismerete			

Kitöltés dátuma

2020. március 23.

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2020. március 30.

Előadás felelőse

Gregus Zoltán

Szeminárium felelőse

Gregus Zoltán

Intézetigazgató

Demeter Márton Attila

